

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (POLITICAL SCIENCE)
EXAMINATION: MAY – 2025
SECOND SEMESTER

Subject: Indian Foreign Policy (POLMJC-203)

Date: 22/05/2025

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

- Instructions:** 1) Attempt all Questions as per the Instructions.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

- Q. 1) Answer any TWO of the following questions in 500 words. (2X15 marks) (30)**
1) Analyze the impact of India's foreign policy on its economic development and global standing.
2) Critically examine the concept of 'Strategic Autonomy' that shaped India's foreign policy decisions in recent years?
3) Evaluate the role of India's foreign policy in shaping its relations with major regional organizations like SAARC and ASEAN.
- Q. 2) Answer any TWO of the following questions in 300 words. (2X10 marks) (20)**
1) Explain the role of India in peacekeeping missions under the United Nations.
2) Analyze India's foreign policy towards Russia, considering both diplomatic and security aspects.
3) Discuss the impact of globalization on India's foreign policy, especially its economic diplomacy.
- Q. 3) Answer any TWO of the following questions in 100 words. (2X5 marks) (10)**
a) Briefly discuss India's role in the Non-Aligned Movement and its relevance today.
b) What are the key determinants of India's foreign policy?
c) Highlight India's foreign policy towards Nepal in the post-independence period.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) दिलेल्या सूचनेनुसार सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

२) उजवीकडील तकत्यातील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

३) उत्तरे अचूक आणि मुद्देसुद असावे.

- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दांमध्ये लिहा. (२ X १५) (३०)**
१) भारताच्या परराष्ट्र धोरणाचा त्याच्या आर्थिक विकासावर आणि जागतिक स्थितीवर होणाऱ्या परिणामाचे विश्लेषण करा.
२) भारताच्या परराष्ट्र धोरणातील निर्णयांना आकार देणाऱ्या धोरणात्मक स्वायत्ततेच्या संकल्पनेचे टीकात्मक परीक्षण करा?
३) सार्क आणि आसियान सारख्या प्रमुख प्रादेशिक संघटनांशी संबंध घडवण्यात भारताच्या परराष्ट्र धोरणाच्या भूमिकेचे मूल्यांकन करा.
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (२ X १०) (२०)**
१) संयुक्त राष्ट्रांच्या अंतर्गत शांतता मोहिमांमध्ये भारताची भूमिका स्पष्ट करा.
२) राजनैतिक आणि सुरक्षा दोन्ही पैलूंचा विचार करून भारताच्या रशियाप्रती असलेल्या परराष्ट्र धोरणाचे विश्लेषण करा.
३) जागतिकीकरणाचा भारताच्या परराष्ट्र धोरणावर, विशेषतः त्याच्या आर्थिक राजनयावर होणाऱ्या परिणामांची चर्चा करा.
- प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (२ X ०५) (१०)**
अ) अलिप्ततावादी चळवळीतील भारताची भूमिका आणि आजची त्याची प्रासंगिकता याबद्दल थोडक्यात चर्चा करा.
ब) भारताच्या परराष्ट्र धोरणाचे प्रमुख निर्धारक कोणते आहेत?
क) स्वातंत्र्योत्तर काळात भारताच्या नेपाळप्रती असलेले परराष्ट्र धोरण अधोरेखित करा.